

Христос Раждається

2014 зима № 1(84) Рік XXIII

"Ту мене мати породила,
солодким молоком кормила,

Ватра

ту хочу жити умирати,
де жили мій отець і мати"

ISSN 1232-2776

(О. Павлович)

ШУКАЮЧИ: А ЗНАЙШОВШИ: ДОСТУПИЛИСЯ: ДО ТЕ ДОСТУ
НОГО: ЗАКЛИКАЛИ: З РАДОСТІ: АЛИЛУЯ: КОЛІСНИ: ХА
ИДЕЙСЬКІ ПОБАЧИЛИ: НА РУКАХ: ДІВІ: ТОГО: ХТО: РУКАМИ: СЕ

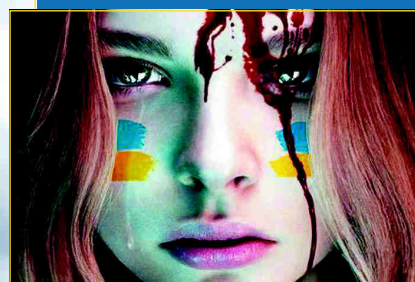
Білий сніг стелит горизонти
ждут сани діточки спрагнені
дарунків Святого Миколая Чудотворця
люде — щирих, жичливих жестів
подають ближньому руку прощення
зігріймесья собом, не егоїзмом
під Господнім Омофором
Дитяти — кланяються язици
при Столі вдячності засядме,
в Різдво сподівань и Віри
в непоборну силу Добра
Ми лемки — Духом еднаки

Лемківщина, Різдво 2013

Радісних, здорових Свят Різдва Господнього,
Цілющої Йорданської Води
И миру в хижках іконами здоблених
Вам вшитқум, Приятелі дороги, жичиме!

Редакція, Об'єднання лемків

Співачка Софія Федина під час акції во Львові
Маргарита и Петро Ціхонь для Майдану - в Лігници

Лемки для Майдану

В Україні од 21 листопада тривають протести, по офіційним затриманню урядом приготувань до євроінтеграції. Протести переросли в революцію по силовим розогнанню зобраних на Майдані в Києві студентів в ніч на 30 листопада. На улиці міст вишли сотки тисячі люди, обурених діями влади. Вимагають вони, по-перше, засудження силових дій і покарання винних, а тіж відставки уряду, дострокових президентських виборів. Люди мають дос корупції, міліцейской держави, диктату Росії. Влада не хоче чути рації народу, впроваджат дезінформацію, тиск на протестуючих, вдаєса до сили, провокацій і маніпуляцій. Консолідація люди свідчит про народження громадянського суспільства і ролі в тим молоді – люди, котри вирости юж в незалежній Україні і котри розуміють, же для майбутнього їх держави неє іншой альтернативи, ніж Європа. Єдним з активних провідників акцій протесту во Львові є голова Світової федерації українських-лемківських об'єднань Софія Федина.

Західний світ єдним голосом підтримав право українців до мирних протестів і тим самим легітимніст Майдану. До помочи Євромайдану активні влучилися українськи середовища Польщи, в тим видно било помічну руку лемків. Акції підтримки Євромайдану одбивалися в багатьох польских містах, медже інчима в Кракові, Вроцлаві, Щеціні, Кошаліні, а тіж в Лігніці. Ксеня Довгань, член головної управи ОЛ і заступник голови регіонального відділу ОУП як ініціаторка і координаторка збираня дарів, звернулася до церковних структур і супільних товарист. На ей заклик відгукнулися передовсім священослужителі обох наших церков, зокрема активні влучилися о. Б. Репела і о. Б. Огородник, заступник голови ОЛ Адам Вев'юрка в имени гуртка ОЛ в Лігніці. Наши люде з Лігніці, Любіня і околичних сел масово приносили дари (ліки, продукти, спальні мішки, палатки, одяг). Акцію підтримав гурток ОЛ в Лігніці, котрий з власних коштів закупив потрібні річі до Києва. Загалом транспортом з Лігніці в Україну перевезено 3 тони річі, на котри зголосив запотрібування Майдан-SOS. Кордон переїхали без проблемів, зато юж в Києві перед Майданом чекали 5 годин на можливість переказаня дарів, бо затримав їх кордон міліції. Допомогла інтервенція депутата з фракції «Батьківщина». Поміч наших люди євромайданівці прийняли з вдячністю і сльозами в очах.

Вікторія Гойсак

20 грудня 2013 р.

Зміст:

Євромайдан

Актуальна тема - В. Гойсак	3
Лемківски ліси - спір о справедливості - Ш.Гладик ...	4
Пам'яті в'язнів Талергофу	5
Лігніцки меншини в Саксонії - А. Вев'юрка	7
Молодь збереже Лемківщину - В.Шлянта	9
Зустріч жінок у Любіні - Ю. Баб'як-Тутко	11
Дитячи усміхи в Гладішові - В. Гойсак.....	11

Дитяча сторінка

А што чути на Антоничівці Лем собі за горку зайду

Презераме стари фотографії і документи	18
З мойой полицки	19
Свято в нашій школі - Х.Гайдук	20
З домашньої аптечки - А.Шкурят	21
Inwentaryzacja domów - G.Lewińska	22
Што для нас пріоритетне - М.Гойсак	23
Лемківска хроніка	25

Блог. www

Афіша

- ❖ На обкладинці: „Різдво Христове”. До проєкту використано працю Тетяни Скоромной.
- ❖ Фото: А. Вев'юрка, В. Келтика, М. Гойсак, Ю. Тутко, М. Варян, Б. Бухта, Ф. Гжівач, Архів ОЛ.

Мамо, бесідує з мною... по-своєму!

Варто задуматися, чим є мова для малої дитини? Чи то лем спосіб, жеби ся порозуміти зо світом чи штоси більше? Чи кільколітня дітина є в стані розрізняти мовни коди, чи потрафит користати з кількох мов, наприклад двох? Котру вибере, котру буде уважала за «свою»?

Штораз частіше мають місце ситуації, коли родиче найперше стараються навчити дітину мови більшости – мови польской, а на рідну іщи приде час, буде мало легше в садочку, в школі. Може і буде, але...

Дітина менше-вече коло третього року житя, а переважні в тим віці иде до садочка, юж є в стані розрізнити мови. Мало того, науковці твердят, же до третього року житя дітина без проблемів

опановує фонетику (вимову) мови в натуральний спосіб, през слухання і повторення.

45 минут рідної мови в тижні

Колиси здарилася мі така ситуація. Дітина, котра вдома од малого бесідувала лем по-польськи з родичами, пізніше зачала раз в тижні ходити на заняття рідної мови, з часом навчилася читати. Родиче, не за барз задоволені з той науки, звідуються вчителя: „Як то, дали-зме на свою мову, віршика ся навчит на виступ, співанку заспіват, а і текст якийсь прочитат кирилицьом – чом не бесідує!!! Як вчите, же не радит?!”

І не буде радити, бо по што? Для маленької дітини найбільшими авторитетами сут родиче, а не вчителі. Школа і наука в ній є чимсим зовнішнім, нашмареним, не все навет приємним.

Дітина виносит з дому не лем мову як код, як спосіб порозуміняся, лем тіж пошану до мови, зв'язок з ньом. Дітина, з яком бесідували од малого по-польски, а потім по пару роках вимагають, жеби юж радила по-свому, попросту ся бунтує, і переживат внутрішнє роздерття, бо ся в спосіб натуральний прив'язує до мови, яку чула од мами. Трапляються ситуації, же родиче радят до діти по-польски, а наприклад, меже собом чи з дідом-бабцьом по-свому. Як ся чуют діти, чи розуміють длячого? Така ситуація родит комплекси, своє – значит гірше.

Уроки англійської од 3 років

Мали діти барз легко вчатся інчих мов, длятого тепер маме юж в садочках англійську мову і вшитким барз залежит, жеби дітина ходила на таки заняття. Не боїмесь, же буде ся їй мішало? Часто можна обсервувати ситуацію, коли кільколітні діти деси за границьом нав'язують контакти з ровесниками практичні без слів, або вчатся - «пожичають» взаємні слова. Розум малої дітини є наставлений на пізнавання, одкривання світа, така дітина не застаналяється, чи уживат поправних граматичних конструкцій, она попросту нав'язує контакт. Чи дітина, котра на три роки иде до садочка, а дома бесідувала лем по-свому, трафлять до польськомовного середовища не чуєся чужо? Може, єст їй тяжше, але тепер хибаль ся не трафляють ситуації дискримінації, маме інши часи. Так, дітина буде ся застаналяла длячого в єдній ситуації мусит бесідувати так, а в інчій інакше, трафляться їй мішати часом або творити таки гібриди, як «жутити», але тото мине і буде без проблеми змінєла мовни коди, в залежности од того, з ким бесідує. Можу навет заризикувати ствердженія, же таки діти в раннім віці приглядаються мовам, аналізують підсвідомо їх будову, властивости, а тото може ся їм потім барз придати в пізнішій науці чужих мов.

Якоси никого не дивит факт, же, наприклад,

в подружжі французки и гішпана, яки мешкають в Америці, діти з мамом радят по-французки, з татом по-гішпанськи, а в садочку чи школі по-англійски. Часто читає в інтернеті о таких ситуаціях, радиме, як таки діти мають добрі, одразу пізнають кілька мов. А серед наших люди, як дуже є подружжі мішаних! В яким проценті з них родиче заховують таку двомовність до діти? Думам, же не буде то втішна статистика. Дітина дарит таком самом пошаном мову мами і тата, коли в родині тоти мови тіж сут рівні. А наука рідної мови в шкільним віці і поза хижом чи може тоту пошану одбудувати, чи даст мотивацію дітині на штоден бесідувати по-свому?

Як властиві поступувати в тих не все легких справах, жеби потім не жалувати? Читайте в наступних номерах «Ватри», як радят з тим проблемом наши родини, яки прийняли моделі мовного виховання, з якими спіткалися проблемами і до яких дішли внесків.

Вікторія Гойсак

Лемківські ліси - спір о справедливості

Так розпочалася стаття К. Козловського в періодику «Tygodnik Powszechny». Од того часу минуло 33 роки, маме тіж юж ХХІ вік, а од 25 - років демократичні зміни в Польщі. Виглядало би, же має бити інакше, справедливше, а ту - ніт. Комуна заграбила наше майно, а демократія не хоче оддати. Стараня о направління кривд, в тім зворот лісів, - то фалаток нашої історії. ОЛ юж опрацювало юридичну експертизу штодо нарушєня законів при вигнаню и забєраню майна. Пак зас через довги переговори-консультації вдалось нам випрацювати стежку зворотів. Урядовці и політики на ріжних етапах старань не давали довір'я нашим аргументам. В 2001 р. Воевода Малопольский Єжи Масловські видав першу історичну децизію, котра доказувала, же перєнятя майна одбилося з нарушєньом втовди обов'язуючих законів. Внаслідок того звернено родині Гладиків з Кункови землю и ліс, яки знаходилися в ресурсах держави. Державни документи о перєнятю наших маєтків сут приблизно на 90% злі опрацювани и юридичні можна їх підважати. Серед покривджєних, яким забрано землю, є кілька груп, яки мають ріжні обставини на етапі старанєся о зворот.

I. Група – ніч не отримали за маєток, забраний по 1947 р.

II. Група - частково отримали рекомпенсату або на заході, або по повороті на рідні землі.

III. Група - тоти, яких неє в *Orzeczeniach* ППРН о перенятю майна – адже сут они або їх спадкоємці надале властителями.

Варшава, 1990. Зліва: посол на Сейм Володимир Мокрий, Штефан Гладик, Василь Шлянта, Петро Чухта, Штефан Клапик

IV. Група - то ціли містевости, як наприклад: Чорне, Довге Горлицького повіту, де влада призабила си забрати *Orzeczeniami* ППРН майно

V. Група - то ціли містевости, в котрих комуністична влада по вигнанню наших люди найперше перепровадила комасацию, а пак аж забрала *Orzeczeniami* землю, як наприклад, в Гладішові чи в Білянці.

Адже, як видиме, є то кілька категорій нарушіння права и ріжний юридичний стан. В кожній з тих груп доби́ли-зме ся позитивних прикладів звороту майна, одначе на перешкоді цілий час є негативна постава «Державних лісів», яки на кождім ступени розгляданя справи одкликуются до вижшой інстанції чи то в трибі адміністраційнім, чи судовим.

До нашої організації люди фурт звертаються о поміч в справах звороту и жеби зме старалися змінити підхід «Лісів» до зворотів. Не так давно – бо 3.12.2013 р. - в тій справі зробили-зме спітканя в Міністерстві охорони середовища, в яким брали участ: заступник міністра охорони середовища Януш Залескі, заступник Речника прав людини А. Чернявські, директор Регіональних дирекцій державних лісів, представник Генеральної дирекції державних лісів А. Савіцкі, а зо сторони ОЛ - Ш. Гладик и Ш. Клапик. Тема спітканя би́ла знана вшитким сторонам, бо ходило о того, жеби «Ліси» не скаржили кождой справи лем для принципу, бо жадной дотепер не виграли. В широ́кій дискусії за нами унявся з-к Речника прав людини А. Чернявські и з-к міністра охорони

середовища Я. Залескі. Зауважили они, же постава и поведінка «Лісів» є, штоправда, юридичні можлива, але з причин об'єктивно-моральних невластива. ОЛ на спітканю давало приклади справ, в яких «Державні ліси» на всякий спосіб утрудняють зворот: Л. Колдка з Вапенного, який од 14 років не може отримати ліса, Ш. Лукачина з Ганчови, Й. Чупика з Білянки, яким «Ліси» другий раз забирають раз юж звернени ліси, ци тіж справу нащадків С. Кріля з Лоси, де юж по закладеню Вічистой книжки при знесіню співвласности «Ліси» виступили з внеском о засіджіння майна и «чудо», же Суд в Горлицях взяв сторону злодійських «Лісів» и забрав другий раз майно Крілів.

В тих випадках здаєся, же віце-міністер Я.Залескі загамує «Ліси». Осібно́м зас справом є неузнавання пред Воеводами «Державних лісів» за сторону в справі о зворот майна, вимагат то єднак юридичного поясніня для Воеводів. Проблеми звороту маєтків слідкує наш посол на Сейм Мирон Сич, приобіцяв нам поміч в тих справах. Тяжко, бо тяжко, але треба нам вірити, же видреме вовкови – «Державним лісам» – вівцю - наше заграблене майно з горла!

На нашій інтернет-сторінці сут доступни документи в тій справі, ме́дже іншими становиско міністра - www.lemkounion.republika.pl

Штефан Гладик

Пам'яті в'язнів Талергофу

У 2014 році минає сто років з початку першої світової війни, яка принесла немало горя на терени Лемківщини. Одна з найтрагічніших подій того часу для лемків, зокрема для духовних та інтелігенції, пов'язана з Талергофом, неподалік Грацу в Австрії. Саме там знаходився концтабір, в якому було ув'язнено русинів зі Східної Галичини та Буковини, зокрема лемків. У «Ватрі» № 1(12) 1996 р. була опублікована стаття В. Шлянти «„Вічная пам'ять” мученикам Талергофу», у якій автор, зокрема пише:

«В той бурхливий воєнний час багато русинів, тобто українців з Лемківщини, потерпіло, а немало з них втратило життя тільки за своє походження. Військовослужбовці Австро-Угорської держави, однаково сприймаючи поняття «руський» та «російський», арештовували та скеровували до концтабору біля Грацу в Сирії тисячі людей, в основному з Галичини та Буковини». Жертвами концтабору в Талергофі стали 1767 людей, серед них чоловіки, жінки,

В 100 річницю

а навіть діти зі східної Галичини та Буковини. В. Шлянта згадує у своїй статті про реєстр в'язнів, серед яких були «тримісячні немовлята і п'ятилітні діти, і двадцятикількалітні люди, а також 90-літні. Бувало, що одного дня помирали 34 особи». Автор далі пише: «Пам'ять про тамті події та страждання людей є живою на їхній батьківщині. Жертвам концтабору присвячено хрести, пам'ятники, а за померлих моляться в церкві. Мимо далекої відстані між концтабором і рідною землею та багатьох років від того

Ш.Гладик, В.Шлянта, П.Барнгаллер в Талергофі з гранітним таблицьом від ОЛ

драматичного часу, залишилися деякі пам'ятки. Одна з них – це лист в'язня, написаний олівцем на картці з записника до родичів у селі Кункова, що на Лемківщині». (...)

Іншою такою пам'яткою є епітрахиль з Талергофу, представлений в Горлицях 6.11.2004 р. в річницю початку драматичних подій у концтаборі. Тоді з доповіддю про історичні реалії і події того часу виступив доктор Ярослав Мокляк.

Неподалі Талергофу у місцевості Фельдкірхе у 1936 році було споруджено каплицю пам'яті жертв концтабору, в якій було перепоховано останки померлих з табірної кладовища, оскільки на його місці знаходиться летовище.

У жовтні 1995 року старанням Об'єднання лемків в каплиці було розміщено гранітну таблицю з написом двома мовами (українською та німецькою): «Жертвам Талергофу з Галичини у 80 роковини трагедії – сини, внуки і правнуки з рідної землі, згуртовані в Об'єднанні лемків. Лемківщина – Грац – Талергоф, 1914-1917-1995».

(ред.)

Голодомор очами лемків

Листопад 2013 р. в житті українського народу - це річниця 80-х роковин Голодомору 1932-1933. Це був геноцид, який поставив запитання перед людством у ХХ ст. про те, як далеко може воно затратити себе, коли наказ однієї людини нищить штучним голодом мільйони людей.

Запланована конфіскація урожаю в Україні в 1932-33 рр. безпосередньо довела до вбивства – голодної смерті 3 мільйонів 941 тисяч селян, а коли додамо ненароджених, то жертви сягають 6 мільйонів 122 тисяч осіб. При цьому радянська влада мала значні запаси зерна в резервах та експортувала його за кордон під час Голодомору, заборонила та блокувала виїзд голодуючих поза межі України, відмовлялась приймати допомогу з-за кордону. Досі 24 держави офіційно визнали Голодомор геноцидом українського народу.

Чи тота трагедія нашого народу є близьком для лемківського світу?

Так, коли поспостереємо на долю центральних і східних українських земель по 1940 році (до того треба додати україномовний Кубань, обнятий голодом). Висеління лемків на Радянську Україну 1945-1946 в роках шмарило їх на східну Україну, окалічену Голодомором. Часто їх приїзд там був злі одбераний: што забирают землю і хочут жити там, де скоріше мешкали родини тих, котрих голод вбив, але іщи сусіде о них пам'ятали. Сама пам'ят про голод іщи не била затерта, а сталінізм цілий час вчив страху нови покоління, котри не пам'ятали юж світа з-перед революції 1917 р.

На тоту скажену терпінням і смертьом землю, а багату в чорноземи, оселено лемків. Степ мав заступити їм красу Карпат. Часто, однак, скоро гасив життя старшого покоління лемків, яке туга за горами провадила до смерти. Пару років тому ОЛ організувало в Криниці конференцію про поверніння лемків з вигнання. Там перший раз єм почув, што східня і південна Україна дякує лемкам, што їх там виселено. В нас родит сизи того, што Лемковина стратила так дуже люди през висеління (70%). Завдяки лемкам на сході і півдні України люде часто зас вертали до молитви та вчитися господарювати. Революція, Голодомор і наступни роки знищили любов до Бога і землі. То лемки там часто на ново вчили, яка є дорога до правди для нашого народу. Хоц пам'ят про Голодомор цілий час жила, але не било відваги голошиня о ним. То лемки своєм працьом будили життя і надію, што прийде ліпша доля. Дякуєме гнеска за тоти ваши перепрацювані лемківски руки на землях України, потерпілих од Голодомору, котри лем свідчат о спільній історії.

Адам Вєв'юрка

Лігницьки меншини в Саксонії

16 і 17 жовтня лігницьки меншини брали участь в виїзді до Дрезна на запрошення лянду Саксонії. Серед меншин, медже котрима бив-см від імені лемків та ОЛ, били представники євреїв - Аня Лязарек, українців - Юрій Павлици (голова ОУП з Лігниці), Мірослав Димітрак - представник ромів та головний ініціатор той акції Юрген Гретсхель - голова німецькой меншини з Лігниці. Від імені влад Лігницю репрезентували Гжегож Щепаняк - директор Лігницького центру культури, Францішек Гживач — лігницький видавець і віцепрезес товариства “Пам’ят і діалог” і 25-особовий ансамбль пісні і танцю “Легніца”. Тот виїзд бив наступним етапом до підписання порозуміння медже організаціями Лігниці і Дрезна на ґрунті культури. Скорше, на переломі квітня і мая 2013р., в Лігниці дішло до першой конференції, на котрій вшитки зме почали глядати спільних доріг для розвитку, промоції організації меншин і міст Лігниці і Дрезна. Має подібний історичний шлях. Гнеска життя меншин в Лігниці і на цілих західніх землях вказує, што можна отворити на ново свій світ і не заперати його страхом. Не лем ми - лемки-українці - навчили-зме ся того страху по Другій світовій війні. Гнеска реляції меншин з владами Лігниці є прикладом, як треба будувати спільну дорогу до краси Лігниччини. Тоти гарди реляції барз ся подавали гостям з Саксонії в Лігниці на першій конференції на переломі квітня і мая 2013р.

Наши погляди - погляди меншин - на Лігницю і не лем, думам, вказують, што зло ХХ віку для народів стало терпіням поколінь, котре внеска так міцно одчуваме, коли діда, няня... а навіть маму так легко онуки і діти обдерають з правди, ким ся чули за життя. Хоц, може, померли, але человек не може творити неправдивий, егоїстичний і вигідний світ лем для себе. Гостям з Німеччини по першій конференції барз сподобалися різні спільні проекти, котри реалізують лігницьки меншини та влада міста, м.ін. “Велия народів”, але тіж проби буджия серед вшитких мешканців Лігниччини пошани до історичних місць, яки свідчат про

вікове культурне багатство міста. Від 1947 року ми тіж почали писати нову страну історії Лігниці. Свідоцтва сут в забудові міста - м.ін. наша школа чи греко-католицька і православна церкви.

Виїзд до Саксонії бив наступним етапом до підписання взаємной співпраці медже меншинами Лігниці і Дрезна, але і організаціями з тих міст, яки хочут реалізувати спільні культурні проекти. Меншини в тих проектах одгравают значну роль. Зо страни Лігниці - то вижше вимінені, а зо страни Саксонії - медже іншими, серболужичане, євреї чи організації німецьки з Росії.

Тяжко написати історію Європи чи світа, яку би вшитки в повні акцептували. Але власні національні і етнічні меншини чують найбарже потребу дистансу, пробачиня і похиління голови не лем над народом, але над кожним человеком, котрий терпів в історії. З другого боку, меншини видят тіж потребу вказаня історії землі, на якій

Концерт ансамблю “Сільберклянг”

жиють люде, для котрих она є “свіжа”, а може іщи чужа. ХХ вік гнав народи по Європі і світі, нищив землю, на якій від віків они жили. Ми гето знаме, коли видиме м.ін. опущени цмонтері або місця по знищених церквах на Лемківщині, котри часто вказують лем дерева.

На конференціях в Лігниці і Дрезні я одчув, што вшитким учасникам

залежит, штоби давати людам інформацію о землі, на якій жиють. Они допоможут зрозуміти і доцінити історію колишніх мешканців.

Під час виїзду одвідали-зме Канцелярію уряду Саксонії, де мали змогу розмавляти з міністром д-ром Йоханнсом Беерманном (Frank Uwe Hürche), послом ЦДУ до саксонського Ляндтагу та виділи працю Парляменту Саксонії. Крім того, подивляли-зме красу Дрезна, м.ін. чудовий Ринок, і били-зме на концерті “Сільберклянг” - німців з Росії.

Наступна конференція запланована на червец 2014 р. в Герліц, де має підписати порозуміння про взаємну співпрацю. Вірю, што буде она свідоцтвом того, же хочеме разом будувати Європу, зо свідомостьом, што о ей силі і красі становит культурне багатство народів.

Адам Вєв’юрка

Молодь

збереже Лемківщину

На Лемківщині, як і деінде, після 1947 року нас мало вже більше не бути. Однак окремі особи і подружжя тут залишилися, а невеличка частина родин вигнаних, через кілька років після вигнання, повернулася звідти додому. Тоді всі люди, що повернулися, дуже прагнули жити на корінній землі, в тотожності своїх предків, молитися у своїй церкві. Завдяки старанням вірних відроджувалася Церква і вірні далі стали святкувати свята церковного календаря у рідному обряді. У родинях цінувалося все, що своє, рідне: віра, мова, культура і традиція.

Кожна меншина, яка живе серед більшості, асимілюється, а збереження і передавання поколінням тотожності предків вимагає уваги і старань батьків, не так як тоді, коли жити на материку. Ступінь та швидкість цих змін залежить від того, як в окремих родин розуміються цінності того, що відрізняє нас від інших, та як цінується своя іншість порівняно з більшістю. Чи змалку відкрито в родині всі говорять по-своєму, а до малої дитини мама і баба говорять рідною, а не чужою мовою. Чи відчувається, принаймні, рівноцінність свого і чужого.

Задля збереження національної ідентичності на Лемківщині, де тепер проживає лише кілька відсотків нашого компактного населення, яке було до 1947 р., слід нам самим дбати про освіту молодого покоління. Для того в 2004 році – 10 років тому – Іван Криницький заснував Освітню фундацію. Управа Фундації, яку на громадських засадах ведуть учителі, розпізнає потреби серед молоді Лемківщини, яка вчиться і хоче здобувати вищу освіту. Від початку 2005/2006 навчального року Фундація виплачує стипендії – тепер щомісячно 4 учням середніх шкіл та 4 студентам.

За десять років свого існування Лемківська освітня фундація допомогла матеріально 23 учням та студентам з Лемківщини, виплачуючи щомісячні стипендії та надаючи одноразову фінансову допомогу. Це здібні молоді люди, випускники та студенти різних спеціальностей – технічних, природничих, гуманітарних. Попри різний вік, різні зацікавлення та життєві стежки єднає їх любов до рідного, бажання ширити та розвивати свою культуру. З минулого навчального року стипендисти виконують чітко визначені завдання на користь своєї громади, зокрема беруть участь в організації суспільно-культурних заходів, проекти творення архіву Лемківщини шляхом фонографічного запису розмов з найстаршими

лемками, опрацювання, наприклад генеалогічного дерева роду, мапи цвинтаря у своєму селі та інші.

Теперішні стипендисти.

Студенти:

Анна Баняс, випускниця загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях, студентка V курсу географічного факультету Педагогічного університету в Кракові. Отримує стипендію з 2010 р. Бере активну участь у реалізації програми Лемківської ватри в Ждині та проведенні «Днів Антонича» – щорічної зустрічі учнів з пунктів навчання української мови Горличчини.

Оксана Баюс, випускниця загальноосвітнього ліцею ім. І. Лукасевича в Горлицях, студентка II курсу факультету соціальної роботи Папського Університету ім. Яна Павла II в Кракові. Отримує стипендію з 2009 р. Багатолітня конференсь Лемківської ватри в Ждині, співає у гурті «Досбайка», в церковному хорі в Кракові, проводить вокальні заняття з дітьми.

Анна Нецьо, випускниця загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях, студентка II курсу адміністрації (факультет права, адміністрації та економіки) Вроцлавського університету. Дбає про пам'ятний хрест жертвам Талергофу в Бортному. Отримує стипендію з 2012 р.

Ксеня Онишканич, випускниця перемиської Шашкевичівки, студентка Педагогічного університету (полоністика) і Ягеллонського університету (україністика). Конференсь Лемківської ватри в Ждині, співає та танцює в ансамблі пісні і танцю «Ослав'яни» та ансамблі «Слов'янки», який діє при ЯУ, проводить хореографічні заняття з дітьми. Отримує стипендію з 2013 р.

Учні середніх шкіл:

Лідія Тилявська, учениця IV класу економічного технікуму (аграрний профіль) в Горлицях. Отримує стипендію з 2012 р. Бере активну участь у проведенні Лемківської ватри в Ждині, кермешу в Вільхівці та інших заходах. Зібрала інформації про всіх стипендістів Фундації.

Лука Дошна, учень I класу загальноосвітнього ліцею Освітнього Центру „Радісна Новина 2000” в Пекарах (хіміко-біологічний профіль). Отримує стипендію з 2013 р. Ще не взяв на себе жодних завдань.

Тома Дошна, учень I класу загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях. Отримує стипендію з 2013 р. Конференсь Лемківської ватри, готує до перевидання туристський пісенник з 1981 року.

Лука Пастирнак, учень I класу будівельного технікуму в Горлицях. Отримує стипендію з 2013 р. Технічно опрацьовує співані частини нашої Служби Божої польською мовою.

Ксеня Онішканич

Лідія Тилявська

Марта Дошна

Володимир Гойсак

Марія Сокач

Лука Пастирнак

Оксана Баяс

Мирослав Коперський

Варвара Дошна

Анна Нецьо

Лука Дошна

Григорій Ротко

Колишні стипендісти:

Григорій Ротко, випускник Краківської політехніки (факультет хімічна технологія), продовжує навчання в аспірантурі (докторантські студії). Отримував стипендію в 2005-2010 р.

Варвара Дошна, випускниця економічного технікуму в Горлицях та Економічного університету у Кракові. Отримувала стипендію в 2005-2013 р.

Володимир Гойсак, випускник загальноосвітнього ліцею ім. І. Лукасевича в Горлицях та Державної вищої школи в Лігніці (спеціальність – політологія). Отримував стипендію в 2008-2011

Мирослав Дзюбина, випускник загальноосвітнього ліцею ім. І. Лукасевича в Горлицях, закінчив Вищу школу в Сяноці (музикологія). Отримував стипендію в 2005-2006 р.

Марта Дошна, випускниця загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях, студентка III курсу Економічного університету в Кракові. Отримувала стипендію в 2009-2013 р.

Мирослав Конерський, випускник економічного технікуму в Бічу. Отримував стипендію в 2005-2008 р.

Юстина Дошна, випускниця профільованого ліцею в Горлицях (спеціальність адміністрація). Отримувала стипендію в 2006-2008 р.

Лідія Бруцяк, випускниця загальноосвітнього ліцею в Сяноці, закінчила фізіотерапію на факультеті медицини Ряшівського університету, студентка педагогіки Підкарпатського консультативного центру підвищення кваліфікації в Сяноці. Отримувала стипендію в 2007-2008 р.

Михайло Баюс, випускник інформатичного технікуму в комплексі шкіл ім. І. Лукасевича

в Горлицях, студент II курсу Економічного університету в Кракові. Отримував стипендію в 2009-2012 р.

Марія Сокач, випускниця загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях, студентка фармакологічного факультету Медичного університету у Вроцлаві. Отримувала стипендію у 2012/2013 навч. р.

Одноразову допомогу Фондація признавала таким учням та студентам:

Йоанна Хом'як (2006 р., тоді учениця загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях), Юлія Хом'як (2006 р., тоді учениця загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях), Анна Гамбаль (2006 р., тоді учениця загальноосвітнього ліцею ім. М. Кромера в Горлицях), Андрій Шкурят (2006 р.), Павлина Цюрик (2009 р., тоді студентка Аграрного університету в Кракові), Лука Дошна (2012 р., тоді гімназист), Тома Дошна (2012 р., тоді гімназист).

У теперішніх умовах нам набагато важче знайти поміч на підтримку освіти, як хоча б на культуру, як серед загальних джерел так і серед своїх. Тому теж висловлюємо Вам щирю вдячність за цілу велику дотеперішню поміч Фондації, надану Вами, яка є невід'ємним і вагомим внеском у підтримку та розвиток нашого суспільства на Лемківщині. Одночасно сподіваємося, що надалі будемо мати Вашу підтримку для започаткованого та веденого благодійного діла.

Бажаємо Вам радісно, в мирі прожити Свята Різдва Христового та Божої Благодаті в Новому 2014 році.

Василь Шлянта
голова управи ЛОФ

dla ŁEMKOWSKIEJ FUNDACJI OŚWIATOWEJ
ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO
KRS nr 0000 225 293
odliczany od podatku w deklaracji PIT

* * * * *

Można też przekazać, odliczaną od DOCHODU w deklaracjach PIT, DAROWIZNĘ dla organizacji pożytku publicznego, jaką jest
ŁEMKOWSKA FUNDACJA OŚWIATOWA IM. JANA KRYNICKIEGO
Przelew na rachunek bankowy: Bank PEKAO S.A. O/Gorlice ul. Jagiełły 6
nr rachunku: 86 1240 5110 1111 0000 5210 2844

1% PODATKU dla „Łemkowskiej Fundacji Oświatowej im. Jana Krynickiego”

www.lemkoeducationfound.republika.pl

Зустріч жінок у Любіні

У Любіні в суботу 7 вересня при греко-католицькій церкві апостолів Петра і Павла відбувся з'їзд жінок. Це чергова зустріч передовсім жінок, які мають нагоду поспілкуватися, разом помолитися, обговорити різні теми. Зустріч відкрив о. Богдан Огородник, який привітав владика кир Володимира Ющака, отця митрата Ю. Гойняка, отців А. Бунзила, Е. Секульського, М. Драпалу, А. Михалишина, П. Добрянського, Ш. Янковського та всіх гостей, які прибули

Зліва: Гая Ротко, Юлія Тутко

Події на Заході

Учасники Зустрічі жінок з владикою Володимиром

зі Шпротави, Зеленої Гори, Гузіць, Польковиць, Лігницького. Після служби Божої о. Б. Огородник виступив з прелекцією «Символіка, історія ікони та її значення». Великим зацікавленням учасників виступила доповідь д-ра Євгена Місила, який прибув з Варшави: «Доля жінок у післявоєнний час і їх жертва в Явожні».

Закінчилась зустріч спільною молитвою – молебнем до Богородиці. При церкві можна

було оглянути виставку фотографій «Лемківські церкви, каплички та хрести у Польщі», організовану Будинком культури та гуртком Об'єднання лемків у Польковицях. Крім того за кавою та теплою стравою можна було просто порозмовляти та обговорити важливі теми.

З'їзд жінок був дуже вдалим, тож бажаємо собі і всім більше таких зустрічей.

Юстина Баб'як-Тутко

Дитячі усміхи в Гладишові

Інтеграційну зустріч учнів Лемківщини під назвою «Дни Антонича» Об'єднання лемків організує щороку в жовтні, місяці, в котрим народився поет з Новиці. В тім році, крім учнів з Горличчини, участь в зустрічі взяли молоді лемки з України – члени дитячого ансамблю «Гречни фрайрки» з Монастириск (Тернопільська обл.).

До гладишівської школи, де активні діє пункт навчання рідної мови і фольклорний ансамбль «Лемківський перстеник», в суботу 26 жовтня з'їхалося з півсотні діти од дошкільнят (0 кл.), учнів початкових шкіл до гімназистів з Ропиці, Горлиц, Боднарки, Розділя, Гладишова, Ждині,

Анна Баняс веде природничі експерименти

Висови, Лося. Опікувалися дітми вчителі української мови Олександра Качмар (пункти навчання в Лосі, Устю), Анна Чухта (Висова), Еміль Гойсак (Гладишів, Горлиці), Вікторія Гойсак (Горлиці). Наші гості з України одвідали рідне село Б.І.Антонича – Новицю і запалили символічну свічку при його пам'ятнику.

Ірена Гутиряк вчит прости

В програмі зустрічі били різні варштати і конкурси, котри провадили вчителі і запрошени гості. Ірена Гутиряк (вчителька лемківської мови в Бортнім) вказувала, як колиси прями вовну, як в'язали з неї теплі шкарпетки. Кожен учасник варштатів міг спробувати той нелегкої праці. Наші гості – дівчата з «Гречних фрайок» і їх опікуни Віра Куриляк (художній керівник ансамблю), Лілія Плахтій (керівник організації «Молода Лемківщина» зо Львова) вказували майстер-клас плетіння на шиделку і приготування оздоб з кораликів, м.ін. традиційна лемківська прикраса «криза». Великим заінтересуваньом тішилися «природничі експерименти» Анни Баняс – студентки географії з Кракова, як наприклад, вибух вулкану або лічнина, тівко вжичок соли зміститься до повніцької шклянки води! З Аньом діти пізнавали тіж строї різних народів світа. Крім того, наймолодши брали участь в конкурсі загадок, робили свою різдвяну оздобу (В. Гойсак, Й. Зажицка), робили опаску з кольоровими перами на „індіанську” забаву (І. Гутиряк), старши взяли участь в «Конкурсі знань про рідний край» (Е. Гойсак, В. Гойсак), конкурсі лемківської бесіди (І. Гутиряк). Вшитки учасники, крім того, вказували свої здібности в спортивних конкурсах (О. Качмар, Е. Гойсак), дружинових конкурсах. На конац ансамбль «Гречни фрайрки» виступив з піснями, м.ін. на слова Б.І. Антонича,

потім чекала на діти весела танцювальна забава і нагороджіння за успіхи в конкурсах і варштатах.

Таки спітканя сут нагодом до зінтегрування наших діти, розшмарених по різних селах, різних школах. Ту можут дуже ся навчити, але тіж порозмавляти зо своїма ровесниками по-свому, одпочати і зачати новий шкільний рік з новими силами і більшом мотиваційом до науки.

Вартат тіж згадати, же наступного дня, в неділю, учасники «Днів Антонича» - члени ансамблів «Гречни фрайрки» і «Лемківський перстеник» зас ся спіткали, тим разом на Кермеши в Панкній, де перши виступили з лемківськими піснями і коломийком, а други – з танцями і давними дитячими забавами.

Вікторія Гойсак

Перед 1025-річчям Хрещення Русі - України

*Незабаром знов поїду в Україну.
Там в церквах молитись буду за любов
І за тих, що тиснуть край мій у руїну.
Україні треба наших молитов.*

*Там у Львові зайду до Святого Юра,
На Личаків, де сплять Січові Стрільці.
До кав'ярні, де почую спів бандури,
Яку чую рідко так у чужині.*

*На дорозі буде Унів і Почаїв -
Святі місця християнської землі.
Там помолимось і поїдемо далі,
Щоб промити свої очі у Дніпрі.*

*Здійсняться в життя вписані мої мрії.
Кличе нас ювілей хрещення Русі.
Молитвами заговорить батько-Київ
Як столиця української землі.*

*На це свято усіх просить Україна,
Всіх з заходу, зі сходу і з чужини.
Всі присутні там помолоть Бога–Сина
Про добро для нашої Батьківщини.*

*Україно, твої діти знов з тобою
В мові й вірі своїх предків, як колись.
В молитвах згадають всіх своїх героїв,
Що за віру і край життя віддали.*

*Бог почує молитви і спів народу,
Щоб з'єдналися усі наші Церкви!
Всемогутній подарує в нагороду
Україні мирні і благи роки.*

10.07.2013р., **Василь Шляхтич**

Різдвяна оздоба – паук

Давно люде прикрашали хижу на Різдвяни свята оздобами з соломи. Називали їх «пауки». Такого паука вішали під повалом, а натуральна циркуляція повітря в хижі спричиняла, же він ся рушав, обертав. Легенда оповідає, же паук врятував Боже Дитятко од воїнів Ірода, бо пауцином закрив вхід до яскині, в якій сховалася Свята Родина.

Призрийся фотографіям, яки ріжни і гарди сут різдвяни пауки! Найважніше, жеби вшитки елементи били симетрични и творили гармонію.

Невеликого різдвяного паука можеш легко зробити сам.

Потрібни будут: соломинки довги на ок. 7 см (12 штук), велика і груба ігла, ножички, нитка. Соломинки треба

спочатку вимочити в кропі (кип'ячій воді) і висушити. На нитки при помочи ігли надіваємо 4 соломинки, робимо квадрат, на краю в'яжемо гудз (вузол). Потім другу нитку перепушаємо през єдну сторону квадрату, додаємо 2 соломинки і робимо з них трикутник. Тото само повтаряємо для каждой зо сторін квадрату. Перший і третій трикутник обертаємо до себе, а другий і четвертий од себе, закріплюємо їх. Лучиме трикутники з каждой стороны. Маємо дві піраміди, получени єдним підставом. То маленький паучок. З таких маленьких паучків можна робити більши конструкції – зо 4, 8, 12 ... так, як підповідат фантазія. Всередину можна додати ангелика

з соломи, лямпку, на згинах можна причепити паперови квіти, басанунки.

О тим, як робити різдвяни пауки (але тіж і о інших барз цікавих річах, котри можна зробити своїма руками) можеш почитати і видіти на сторінці www.rukotvory.com.ua Заміщаємо фотографію традиційного лемківського паука, якого зробила знана народна майстриня, малярка Марія Янко – лемкиня зо Львова.

Віншування

*Вінчую вам на щестя, на здоров'я,
на тот Новий рік!*

Жеби сте прожили щасливий свій вік!

Жеби сте все мали до стола і на столі,

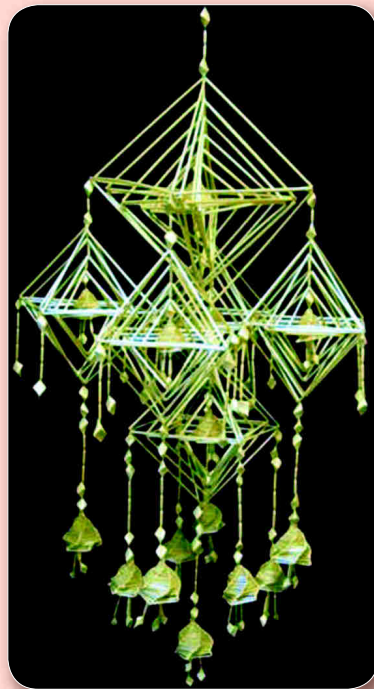
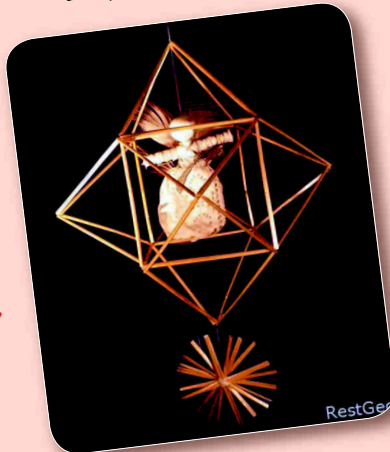
Жеби вам тріщали з пшеницьом стодоли,

Жеби ся вам вели бидлята, гачата,

Телята, козята, ягнята, курята.

Жеби ся вам з неба дукати сипали,

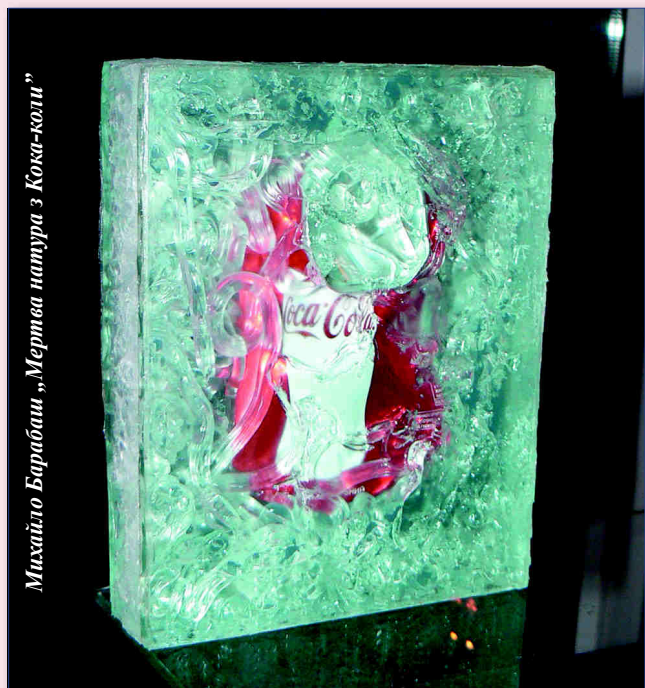
Же сте нас радо з колядом стрічали!

Традиційний снопок

Ваши бабці і дідове, певні, пам'ятають, же на Святий вечер в куті ставляли снопок необмолоченого зерна, найчастіше вівса. Називали го «дідо» або і звичайні – «снопок». Він стояв в куті през ціли Різдвяни свята. Такий снопок символізував достаток, урожай зерна в Новім році, а тіж єдність цілого роду, родини. То барз давна традиція, котра, на жаль, зникат, але підтримують єй люде дале на схід од Лемківщини – на Бойківщині, Надсянні. В центрі Львова кожного року ставляють величезний снопок, який ту називають «дідох», а діточки в народних строях (на фото) несуть маленьки снопки, крас виплетени.

А що чути на Антоничівці

Михайло Барабаш, „Мертва натура з Кока-коли”

ХІІ Лемківський ЄРУСАЛИМ

Лемківський Єрусалим має уже свою 13-літню історію. Проєкт інтегрує лемківське мистецьке середовище і прихильників, котрі в своїй творчості нав'язують до багатовікового культурного багатства Лемківщини. Виставка вказує на зміни в художньому сприйнятті своєю культурною тотожністю. Для нашої лемківської громади той проєкт має культуротворчий вимір і свідчить про стремління до дальшого розвитку, свою увагу керує до великих митців, котрі вишли з той культури — Епіфана Дровняка - Никифора чи Андрія Варголи - Енді Воргола.

Тогорічний Єрусалим присвячений був Андрію Варголі — визначному артисту, який має наші коріння. Його творчість мала і далі має велике значення для наступних поколінь артистів. Заданьом учасників пленеру, зробленого в рамках того проєкту, і виставки, яку мали-змі змогу обзирати 12.10.2013, - було однести до його творчості. Кожен з учасників виставки зробив то на свій спосіб.

Тих, хто не мав змоги обзирати той виставки, запрошаємо на інтернет-сторінку ОЛ, де розміщений є каталог той ініціативи.

Хоч той проєкт має свої художні переваги, то важним його елементом є особлива місія і аспект діалогу з глядачем. Лемківський Єрусалим має тіж символічне значення: то магічне місце, котре заохочає вертати до нашого коріння.

«Найдавніша історія лемків на основі ІСТОРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ»

Стріча з др габ. Богданом Гальчаком — професором Зеленогірського університету (ЗУ), істориком, працівником Інституту політології ЗУ, автором численних публікацій, присвячених лемкам, русинам — історія, сучасність, матеріальна і духовна культура» мала місце 10.11.2013 р. Того спіткання було тіж наслідком нової публікації книжки „Національна тотожність лемків” авторства др габ. Богдана Гальчака і др габ. Штефана Дудри. Книжка

проф. др габ. Богдан Гальчак

була презентувана того року на Лемківській ватрі в Ждині. Викликала она порушення і потребу бесіди на ту тему в нашій середовищі. Лекція історії проф. Гальчака на основі різних наукових джерел вказувала нам початок і дорогу формування нашого

осеління в Карпатах. Важним моментом спіткання була сута дискусія учасників з запрошеним гостем. Жива реакція люди спонукат до ширшої дискусії на ту тему і організації наступних спіткань з авторами книжки др габ. Богданом Гальчаком і др габ. Штефаном Дудром. Книжку можна придбати на інших подіях, організованих на Антоничівці та в бюрі ОЛ.

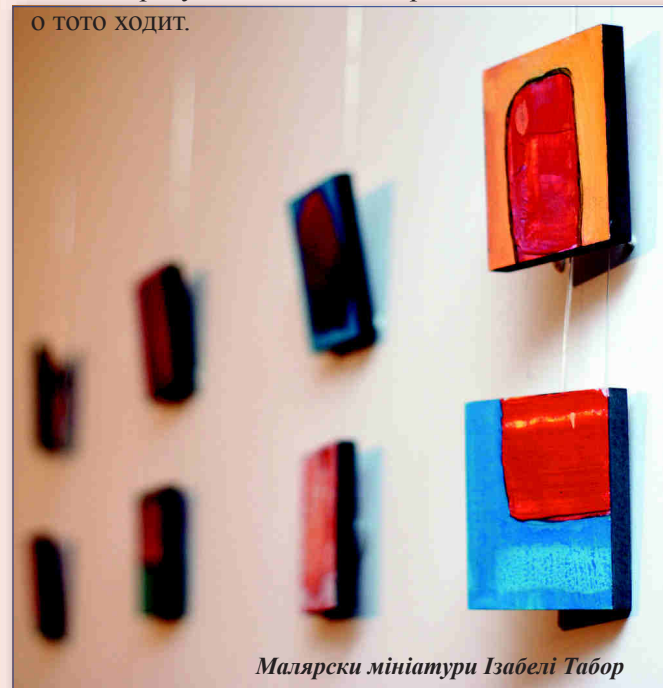

Єрусалим в вежі „Лемко-Товар”

МАЛЯРСКА ВИСТАВКА - Ізабеля Табор

Під час виставки презентували били праці молодой малярки з Горлиц, свіжої абсолювентки Відділу мистецтва Ряшівського університету. Попри молодий вік, авторка має значний мистецкий доробок, а її праці сут оригінальні и динамічні в своїй малій формі. Не можна ся з нима розминути — авторку не дармо закваліфікували до престижного 23-го Загальнопольского огляду малярского мистецтва молодих «Промоції 2013», організованого Лігницком галерейом мистецтва.

Невелика в розмірах, але за то кольорова и приємна очам виставка малярских мініатур Ізабелі Табор мала місце 15.11.2013 р. в Центрі культури ім. Б.І. Антонича в Горлицях. Ненашмаряючися в формі невелички образи Ізи припоминают чимси ікони-образи Юрія Новосільского. Думам, же дієся то за справом кольорів, якими користуєся артистка. Гарді zostавлени зо собом, інтенсивни и горячи затримуют погляд на довшу хвилину. Авторка не нашмарят нам своей думки, противні: каждый міг би сам створити своєю малярску композицію, бо артистці тіж по части

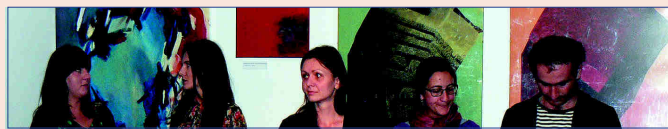

Малярски мініатури Ізабелі Табор

Альбом: Лемківська ватра Горлиці 2013, с. 144.

„...Гнешню Ватру творит юж нове, молоде покоління, котре выросло на климатах першых Ватр і о котрых памятає. Приємні смотрити, як кілька поколінь сідає при огні, жебы оґрїти душу, тіло і духово ся очыстити. Дай Боже, жебы зме фурт ся спотыкали, бесїдували о справах простых, очевидных, о тим виштыткїм, што нас лучыт, а часом і ділит. Ватра горит ... побіч танцуют, кус дальше сьпівають, а ішы дальше на «панелях» роздумуют на барз поважны і шырокі темы.

Промине лемківський рік і зас з любови до свого, рідного зыйдеме ся в Ждыни. Ватра Вас кличе і жеде юж в липни!”

ЗИМОВЕ КІНО - 07.12.2013.

То перша того роду ширша презентація документальних фільмів, присвячених справам нашої громади. Завдяки Товаришину «Лемко-Товар» зо Стшелец Краєньских трафили до нас фільми з їхнього архіву. Грудньового вечера обізирали-зме три документи з серії «В етнічних климатах»: „Згадування святкування”, реж. Вальдемар Янда, ТБЗ Краків 2006 р., „Бити собом на штоден и од свята”, реж. Вальдемар Янда, ТБЗ Краків 2008 р. и „Там на Лемковині”, реж. Данута Кашевска, ТБ Познань 2008 р.

Тоти фільми сут барз добрим записом часу. Присутні на презентації мали змогу обізнати своїх краян зо західних земель. Віділи-зме проблеми, з якими змагаються на штоден и почули-зме їхній погляд на справи розумліня своей тотожности та культури.

Зазерайте на нашу інтернетову сторінку, там найдете інформації про наступни події на Антоничівці та фото-реляції з минулих:
www.lemkounion.republika.pl

Наталія Гладик

Щиро запрашає,

приходте, двери Антоничівки
сут широко отворени для вас!

Лем собі за горку зайду і так ся в Кракові найду!

О тім, же наша молодь мусит ся заходити, не треба никого переконувати. Студіювання - то не лем час науки і рихтування до дозрілого життя, але тіж забави. В Кракові од непам'ятних років наша молодь з різних частин Польщи зустрічалася, жеби разом погуляти і поспівати. Остатня найвекша стріча одбилася під гаслом „Лем собі за горку зайду і так ся в Кракові найду”. Взяло в ній участ 130 студентів і не лем. В краківским «Бакалажи» 26 жовтня 2013 року бавилися тіж з нами ліцеїсти і вшитки, котри юж не студіюют, але далі одчувають в собі молодого духа. Вшитки гості мали нагоду набрати сил перед початком академічного року при музиці лемківського ансамблю «Бур'ян».

Урочисте вручення грамот ЮНЕСКО

Голос Ватр, а може, і оген пробудив нас в Лігниці

В Лігниці 9 листопада, юж вдруге, Об'єднання лемків зорганізувало «Лемківській баль», тим разом під назвом «Чорна — Ганчова — Бортне — Ждыня. Голос Ватр будит нас!». З околиць Лігниці і не лем, бо тіж з різних стран Польщи, з'їхалися молоді люде, яким не чужа рідна пісня та традиція. До танця грали заслужена місцева група «Водограй» та гості з Ольштина - ансамбль «Беркут».

На забаву прибули почесні гості: Павел Фрост з Міської ради Лігниці, Марцін Бялковскі з Міської ради Любіна, Пйотр Борис – посел Європейского парляменту з нашого регіону, Богдан Пецушок та Юрій Павлищи від імени ОУП.

Європосел Пйотр Борис заспонував головну нагороду на забаві — 3-дневний виїзд до Брюкселі з візитом в Європарляменті. Виграли тоту нагороду Єва Шпитко та Пилип Ващишин. Жичиме приємного виїзду!

Організаторів і учасників підбудувала та втішила велика кількіст учасників - праві 400. То лем свідчит, што далі наступни покоління хочут автентичні жити

згідно з віковом традиційом предків. Хоц далеко од нашої карпатской землі, однак она все є в нас. Тото, што люде приїхали з різних стран Польщи (м.ін. з Перемишля, Горлиц, Бартошиць, Кракова, Гурова Іловецького, Гожова, Зеленой Гори, Ілогова, Любіна, Пшемкова, Іданьска) лем вказує, што хочеме бити разом. Чути єдніст і творити єдніст. Для нас, організаторів, то є

В танцях справа Ксеня Довгань-Доманьска

Вшитки охочи дістали зрихтувани скорше писала, яйця і пчелій віск і разом забралися за писання своїх писанок з лемківськими і

загальноукраїнськими взорами. Не минуло дуже часу, а гурток зас взявся за роботу. В маю перший раз - як організацію - гостив нас краківський клуб «Бакалаж». Під назвом „Дикий танці у Кракові – реактивація“, зобралися вшитки, котри били ради на спільні співи і гуляння. Третім проектом була, згадана юж вижше, жовтнева *цупкайка*. Члени краківського гуртка активні допомагали тіж при Лемківській ватрі в Ждини. Крім того, 2

тіж знак, што Лігниця знана для нашої громади завдяки найперше Школі, а пак «Кичері» гнеска стаєся місцьом, котре притігат тих, хто хоче затримати зло з 1947 року. Лігниця Вас кличе, бо тут тіж б'є серце нашої меншини. Хоц знаме, што не так давно наши родиче і дідове часто терпіли за своє походжіння, але і так передавали нам мову та віру. Гнеска, коли дбає про наше східне християнство і мову, віддає їм чест і пошану, а коли їх неє юж меже нами, то правдиву вічну пам'ят.

Наши забави – то місце, де чути автентичну радість, што Бог дав нам дар жити в традиції Київської Руси, бити таким самим історичним русином, як князь Володимир Великий і чути при тому красу Карпат. Забави од 1947 року на вигнанню били і сут місцьом, де родиться любов, родина і спільне товариство на роки. Як організаторе, ми радо будеме витати на наступних забавах заручени щасливи пари. Думам, што подібно діют на нашу громаду вшитки Ватри, фестивалі та інши місця, котри гуртують. Є то місця інтеграції, де не смотримо на віросповідання і погляди. Лучат, вчат толеранції і свідомости, што вшитким нам залежит, штоб наш світ з-перед 1947 року не загинув. Будят тіж в наших організаціях мудріст - потребу єдності. Лем праця для добра нашої громади творит сенс будувати організацію.

грудня 2013 року били-зме присутни на важливій для нашої культури події - торжественним вручиню дипломів, підтверджуючих впис наших церков на Листу світової спадщини ЮНЕСКО. Урочистіст одбивалася в Салі Сенаторській замку на Вавели. Пригадаме, же на Листу вписано 8 дерев'яних церков з території Польщі (церкви в Радружі, Хотинці, Смільнику, Туринську на Підкарпаті та церкви в Поворознику, Рихвалді, Квятоні, Вижніх Брунарах в Малопольщі) і 8 дерев'яних церков з української сторони границі (церкви в Потилічі, Маткові, Жовкві, Дрогобичу, Рогатині, Нижнім Верб'язі, Ясині і Ужоді). Під час урочистости віце-міністер культури і національної спадщини Пйотр Жуховскі і генеральний секретар польського комітету дс. ЮНЕСКО Славомир Ратайскі вручили сертифікати господарям названих дерев'яних церков в Польщі.

Краківський гурток Об'єднання лемків має дуже плянів на майбутнє. Щиросердечні запрашає кожного до нашого гуртка, ждеме Вас тіж на чергових подіях в Кракові.

Катерина Ковальська
Григорій Суханич

Віриме, што ОЛ створило 9 листопада такий настрій, што чули-зме ся як вдома. А голос Ватри вказав, што треба пам'ятати, де є наша земля.

Подяка вшитким, хто допоміг при організації забави: Ксені Довгань-Доманьській, Богданові Вєв'юрці, Маргареті та Петрові Ціхоням.

Адам Вєв'юрка

П о д я к а

Пожертви на статутну діяльність ОЛ
(в тім часопис *Ватра*):

о. Станислав Тарапацкий, Ольштин – 300,-
Степан Курдила, Ольштин – 100,-
І Відділ ООЛ, Нью-Йорк – 120 USD
Михайло Хомик, Нью-Йорк – 20 USD

Сердечно дякуємо. Спаси Боже!

Охочим допомогти нам
подаємо наш банківський рахунок:
BANK PEKAO SA
83-1240-5110-1111-0000-5207-8745

Редакція *Ватри* Головна управа ОЛ

Презераме стари фотографії і документи

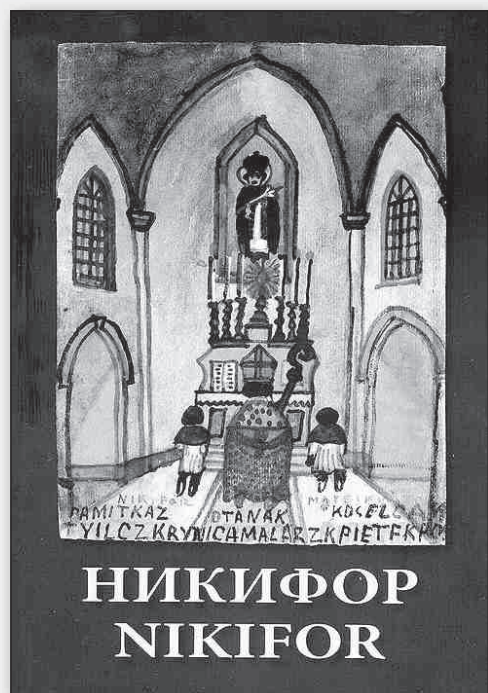

Посвячення могили з березовим хрестом, школяре з учительсьом Пришляком і Фецьком Бяюсом носили каміня і склали копец. Святис о.Шуфлят.

При церкви – пантняньський хор

Фотографії з приватного архіву Христини и Романа Бізуняків

«Никифор - творчість». Національний музей українського народного декоративного мистецтва у Києві, Київ 2013.

Книгу-альбом видано з нагоди проведення у Києві з 16 травня по 30 червня 2013 р. виставки робіт Никифора Епіфанія Дровняка з колекції Окружного музею в Новому Санчі – спільного польсько-українського проекту. У виданні читач знайде світлини митця, репродукції його робіт, представлені на виставці, а також короткі відгуки мистецтвознавців (двома мовами: українською та польською) та вірші. У вступі, зокрема, читаємо: «Мистецтво Никифора в Криниці (1895-1968) зароджувалося на перехресті культур України та Польщі. Українець за походженням, лемківський рамоук, він творив під відчутним впливом українського народного мистецтва. (...) У його чисельних акварелях знайшла своє дивовижне відображення оточуюча дійсність, яку він бачив внутрішнім оком художника. Крім біблійних сюжетів, художник з особливою фантазією писав міські ландшафти, вулиці, будинки невеличкого курортного містечка Криниці, портрети жителів і гостей міста».

(62)

Степан Кищак, Лемківські різьбярі у Львові після депортації 1945-1947 років. Історичні нариси, Львів 2013 – 136 с.

Книга є достойним вшануванням 85-ліття з дня народження вірного сина Лемківської землі, але й пам'ятником лемківським різьбярям, які, будучи проти своєї волі переселеними з рідних земель, в Україні відновили традиційне лемківське різьбярство і прославили його на весь світ. Немалу заслугу в цьому має автор книги, який і по сей день не випускає різець і дерев'яний молоток із рук.

Окремі розділи в книзі присвячено історії села Балутянка та Української учительської семінарії в Криниці. Другий розділ монографії С. Кищака „Лемківська різьба та писанкарство” відкривається нарисами Терези Кищак „Лемківські писанки” та „Музей лемківської різьби і писанок ім. Б. І. Антонича”.

Останній було засновано 2009 року в родинному будинку Кищаків. Та найвизначнішим є третій розділ книги „Словник різьбярів”, в якому подано біографічні довідки про 233 різьбярів з переліком та оцінкою їх творів, а у найвизначніших – і списком літератури про їх творчість. Це справжня енциклопедія лемківського різьбярства лише в одному місті Львові, яка переконливо свідчить про те, що в Україні різьбярським мистецтвом займалися цілі роди лемків. Книжка закінчується сімома статтями С. Кищака про лемківське різьбярство, трьома ювілейними статтями про С. Кищака, вибіркоким переліком його друкованих праць про лемківське різьбярство (60 позицій) та фотододатком (183 світлини!).

(фрагменти з рецензії проф. Миколи Мушинки)

Декламаторський конкурс «Рідна мова»

Листопад у Вроцаві - це свято, організоване місцевим ОУП „УКРАЇНА VIVA”. Цього року урочистості були в більшості присвячені сумним роковинам Голодомору 1932-1933. Одним з елементів був також конкурс «Рідна мова» (23 листопада). Приїхало понад 40 учасників, серед яких були діти і молодь Лігниць, Катовиць і Вроцлава. Власне учасники з Катовиць є свідомством того, що рідна мова повинна бути найціннішою в житті кожної людини, навіть у такій невеликій громаді.

Учні з пункту навчання української мови та гімназії з Лігниць мали нагоду брати участь у конкурсі. Діти у трьох вікових категоріях представляли вірші на тему «Дитинство». У журі були відомі люди, які оцінювали здібності дітей. Діти отримали багато різних солодощів та подарунків. Найголовнішою метою конкурсу була добра забава та щирі усміхи на обличчях дітей. Усі діти були задоволені, та радісні повертались додому. Ми хочемо висловити велику подяку організаторам за таке свято і сподіваємось, що зустрінемось наступного року.

ОЛ дякує пану Ігореві Саломону за щорічне запрошення на свято «УКРАЇНА VIVA».

Свято в нашій школі

Щороку наша школа організує Свято Школи. День, коли патрон Богдан Ігор Антонич духово через поезію єднається з життям українців у Лігниць. Він сам, напевно, не думав, що колись його поезія буде будила лемків не на рідній лемківській землі. Однак, слова Антонича живі, коли в конкурсах поезії, малюнку чи презентації на ново будують любов до свого народу. Вони відкривають наступним поколінням в Лігниць правду: коли не пам'ятаєш якого народу Ти дитина - то насправді Ти не живеш.

20 жовтня 2013 року ми брали участь у концерті, присвяченому нашому покровителю. Учні нашої школи з великою приємністю ознайомлюються з творчістю Богдана Ігоря Антонича, вивчають її. Його поезія народилась з пошуків місця людини у світі, з прагнень зрозуміти природу і з намагання визначити сенс людського життя. Це намагались висловити піснею Олесь Кульчевич та Борис Пецушок.

У концерті брали участь учні з українського і польського гуртка, які представили п'єсу

*Діти пункту навчання з Лігниць
на фоні вроцлавського вокзалу*

«Зустріч». Працювали з ними пані Ольга Височанська та пан Марек Біскуп. Шкільний хор «Полонина» виконав пісні «Мово рідна, слово рідне» та «Гагілка». Підготував хор пан Вітольд Кльоцик. Танцювальний ансамбль «Горицвіт» представив танці «Шаля-ля-ля», та «Дикий танець». Учні працюють під керівництвом пані Зоряни Озимок.

Вокально-інструментальний ансамбль «Дикі бджоли» заспівав в'язанку українських пісень та пісню «Розпитаю про любов». З молоддю працювали пані Ірина Винник та пан Андрій Губ'як.

На святі також виступили запрошені гості - молодші учні «Кичерки», які представили забави та ігри своїх предків.

Ми є вдячні всім, хто був присутній на святкуванні.

*Христина Гайдук
учениця III класу гімназії*

Приватне оголошення

Кавалер, працюючий,
музикальний для себе, українець
познайомиться з панною
від 30 до 40 років – україною,
музикальною, яка грає на скрипці
(не тільки), доброю господинею -
з метою одруження.
Листи прошу надсилати
на адресу редакції.

В глибокій долині (давна коляда, співана на вечірках)

В глибокій долині
Звізда засвітила,
2 р. В той час Паненька Марія
Сына породила.

- Почекайте, Мамусь,
Хоц єдну годину,
2 р. А піду я там до раю
принесу перину.

- Мамусь, моя Мамусь,
Де ж бы-м то не зробив,
2 р. Сотворив я небо, землю
Іци-м ся не вродив.

Як Го породила,
Красні Го скупала:
2 р. - Люляй, гуцяй, малий Сыну,
Бо я юж бы-м спала.

- А Сыну, мій Сыну,
Де ж бы-с тоє робив,
2 р. Іци не є півгодини,
як єс ся народив.

Від Єви Гири (1929 р.н., Конечна)
записала в 2009 р.
Вікторія Гойсак.
Нотне опрацювання М. Дзюбина.

З домашньої аптечки

Способи на алергію

На розвиток алергічних хворіт впливат дуже чинників, меже іншими, генетичні predisпозиції. Але важливим чинником, котрий сприяє розвитку алергії, є контакт з алергенами в їдженню, димами, спалінами і т. д.

Алергія допроваджат до пошкодження слизівки (*śluzówki*) кишок, внаслідок запальних процесів. Тото прискіпати проникання алергенів з кишок до криві. Приймуння напарів з зіля (рум'янок, коперок, аніс (*anyż*), кминок) зміцняє охоронний бар'єр на внутрішній стіні кишок, што утрудняє алергенам перейстя през ню. Така гарбатка має протизапальну і протиалергічну дію, лагодит здутя, кольки, добра на травління.

Пропоную тіж приймунати олію з чорнушки (чорний кмин, *czarnuszka*), котрий можна купити в плині або в капсулках. Він лагодит об'яви алергії, катару (алергічного), астми, алергічних змін на скорі. Чорнушка має протизапальну дію, проти паразитів (*Pasożyty*), грибка, лагодит біль, а тіж добрі впливат на систему обігу криві (*układ krążenia*), є стосуваня при атеросклерозі (*miażdżycy*), цукриці, надмірній вазі.

Насіння чорнушки – то чудовий додаток до печиня хліба - надає смак і аромат, - а тіж до масних потрав, наприклад баранини.

Жичу міцного здоров'я!

Анна Шкурат

I

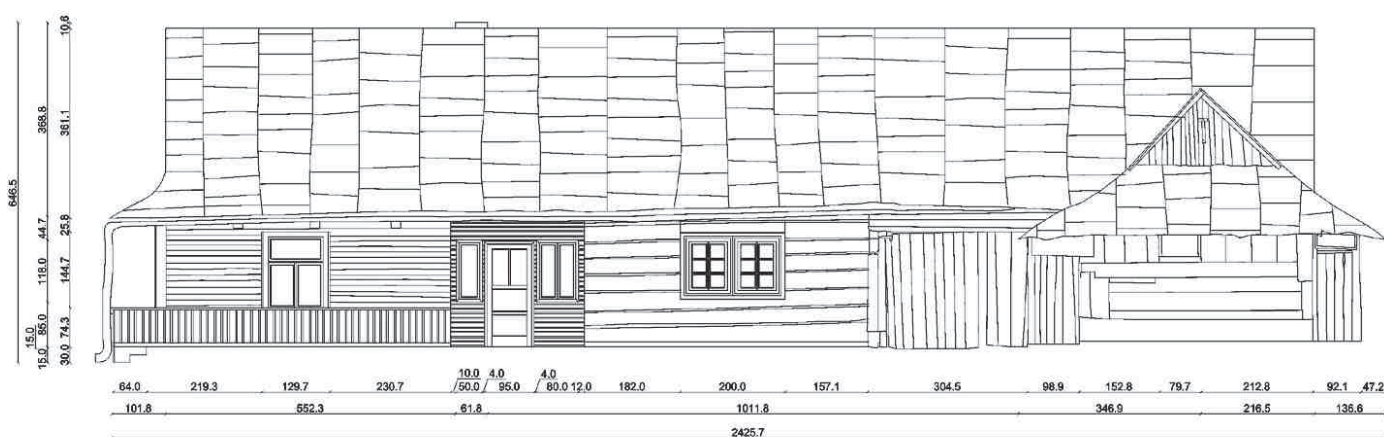
nwentaryzacja domów łemkowskich we wsi Łosie

Na prośbę organizacji Zjednoczenia Łemków, we wrześniu grupa dziesięciu studentów Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, należących do koła naukowego „Młoda Urbanistyka” przy Instytucie Projektowania Miast i Regionów pod opieką dr inż. arch. Hanny Hrehorowicz-Gaber dokonała inwentaryzacji domów i zagród łemkowskich we wsi Łosie.

Praca polegała na dokładnym wymierzeniu brył budynków oraz detali w celu wiernego odwzorowania ich w formie cyfrowej. Pierwszym etapem przedsięwzięcia było uzyskanie pozwolenia właścicieli na prace inwentaryzacyjne w obrębie ich działek. Studenci w kilkusobowych zespołach szkicowali dany budynek i robili zewnętrzne pomiary. Każdy wymiar należało nanieść na szkice i dodatkowo sfotografować poszczególne detale. Ostatnim etapem działań było przenoszenie danych ze szkiców i zdjęć do programu graficznego tworząc wirtualny obraz każdego z domów. Po zakończonej pracy w terenie uczniowie odkrywali uroki okolicy oraz poznawali historię miejscowości i jej mieszkańców.

W architekturze łemkowskiej widoczne są duże różnice w sposobie budowy domów w zależności od zamożności właściciela, jednakże wszystkie były budowane z drewna na kamiennych fundamentach. Najczęściej stosowana konstrukcja dachowa w tym regionie ma formę przyczółkową lub szczytową z daleko wysuniętym okapem tworzącym przychatę czyli korytarz obiegający dom. Pierwotne pokrycie strzechą zastąpiono najpierw gontem, a ostatecznie blachą.

Rys.1 Dom nr. 83

W starszych chałupach stosowano typ zabudowy jednobudynkowej, gdzie pod jednym dachem znajdowała się zarówno część mieszkalna jak i gospodarcza. Ściany wznoszono z długich bali w konstrukcji zrębowej. Małe otwory okienne słabo doświetlały wnętrze, lecz wraz z niewielką wysokością stropów pozwalały na zachowanie większej ilości ciepła w środku.

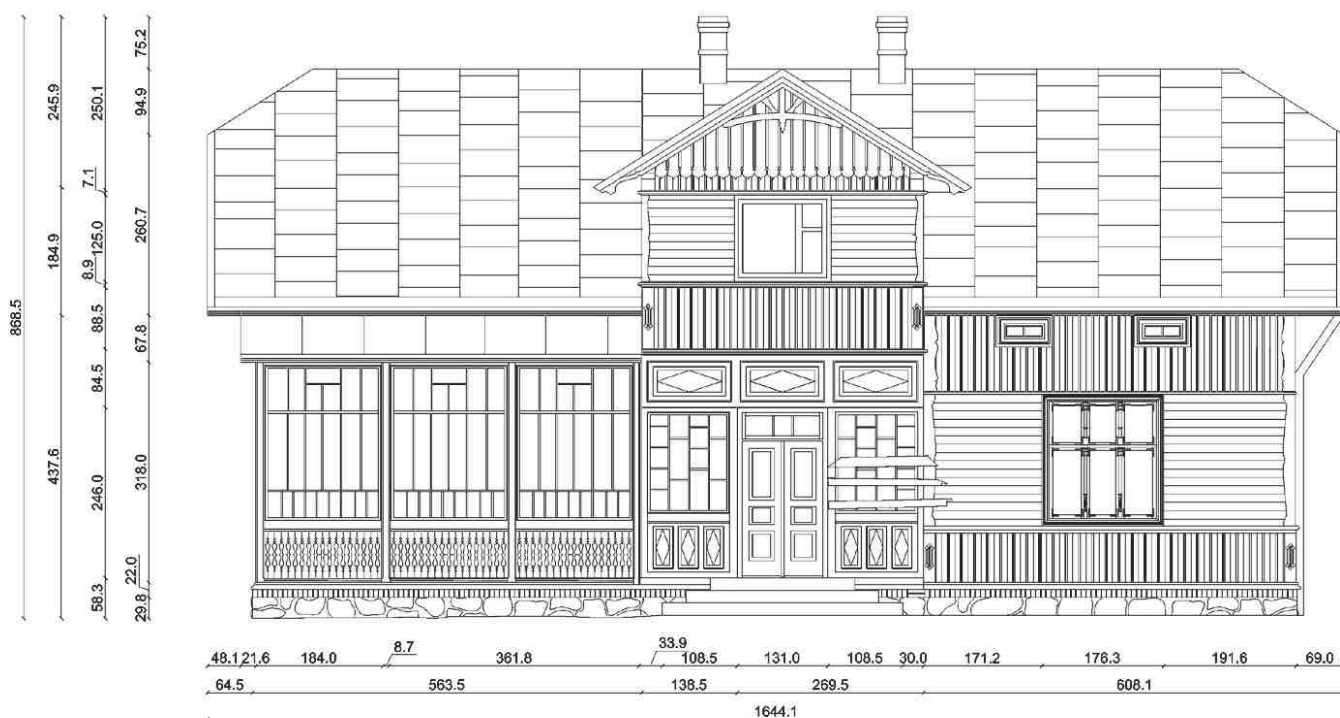

Рис. 2 Dom nr. 81

Bogatsi mieszkańcy zajmujący się maziarstwem mogli pozwolić sobie na postawienie większej posiadłości z dużą ilością zdobień. Właściciele przywiązywali dużą wagę do estetyki, symetrii, różnorodności detali i starannego wykonania.

Celem projektu było zachowanie i promowanie kultury Łemków. Niektóre z domów niemające właścicieli szybko popadają w ruinę, a przeprowadzona inwentaryzacja jest wstępem do rozważania ich renowacji bądź zabezpieczenia przed dalszymi zniszczeniami. Działania miały również zwrócić uwagę na piękno i niepowtarzalność tej architektury oraz pomóc przetrwać tym niezwykłym obiektom świadczącym o bogactwie kulturowym regionu i uchronić je od zapomnienia.

Gabriela Lewińska, Zuzanna Pastuszczak, Anna Podsiadło

Што для нас пріоритетне?

В Горлицях 7 грудня 2013 р. засідали члени Головної управи ОЛ. Присутні оббесідували події і проекти 2013 рока.

Забракло нам в тім році Петра Шафрана - великого лемківського Патріота, Головного редактора часопису „Ватра”, члена ГУ ОЛ - все помічної руки. Хто замінит Його, незамінну людину, в „Ватрі”? Редагувати журнал нелегко, сотки коперт, ищи більше думок. Забрало тіж: Анатолія Кобеляка, Івана Лешка, Григорія Бованка, Костянтина Шніцера, одишли и інчи поцтиви люде - свідки нелегкої лемківської долі в попереднім столітю. Не вшитки спосеред них

встигли оповісти своїм дітям, внукам и тіж нам своїй тяжкої земської стежки, нерідко гегенни.

Певно, більшість справ має юж свої втерти стежки, и єдине, што можна робити, то вдосконалювати організувати шторока кермети, ватри, панелі дискусийни, концерти... Глядач гнески вимогливий. В 2014 році об’єкт „Лемківської ватри” в Ждини мав би вказати своє нове лице, а може зо два - інвестиційни. Яки? - переступте пороги XXXII Свята лемківської культури 18-20 липня, а інновації дадутся легко взріти. Незмінним фундаментом Ватри лишатся єй Дух - без Вас неосягальний!

Нашим спокійним лемківським життьом раз по раз встрясуют и важни справи. Справа одкликания зо Спільної комісії уряду и нацетноменшин теперішніх лемківських представників тягнесь юж довший час и має мати свій кінець зараз по

наших Різдвяних святах. Будувана лемківського застрашного дня в опертю о ненавист до інших націй, в тим до проукраїнських лемків в цивілізованім світі є неприйнятне и толерантному суспільству чуже! Добрі, же в лемківским середовищі ширится здорова ідея, декларувана през проф. Штефана Дудру, же лемківство „не має и не повинно мати антиукраїнського характеру”.

Вагомом справом, котра вимагат нашої уваги є доробок ОЛ – значний доробок, бо дві декади діяльності Організації, то гардий фалаток часу. Дашто, што зробило ОЛ, може ся и призабило, даки зас осягніня вимагають пригадана, названя по імени, ретельного висвітліня, бо тяжко випрацювани успіхи попросту можут присвоїти інші організації або лицемірні люде. Сховают лем до свого міха Епіфанія Дровняка, двомовни назви, Талергоф. Наша діяльніст є керувана для вшитких, незалежні од поглядів, переконань, віросповідань.

Болієме над тим, же фурт меньше и меньше кирилиці в наших громадах. Даєся зауважити тенденція до неприв’язування ваги до того, як бесідуєме, як пишеме, хоц в руках маме комп’ютери, можеме читати и писати по-свойому. Члени Управи звернули увагу, прикладово, на деяки кермеші, де навіт декорація сцени є без кирилиці, лем польськими буквами написана; в наших парафіях, школах «безкирилични» книжки, CD. Гнеска думайме про майбутнє. Не берме собі прикладу з церков «словацкой Лемківщини», де юж лем ікони кирилицки. Випадат лем додати од себе, як так піде дале, то фурт більше и більше медже нами буде безграмотних - лемків лем з назви. Віриме, єднак, же так ся не стане.

Мілько Гойсак

Тадеуш Мазовецкі — людина тіж нам близка

28 жовтня 2013 р. помер перший прем’єр вільной Польщі по 1989 р. Чловек, котрий своїм житям вказав, што політик може будувати згоду в народі, лем мусит найперше тот нарід шанувати. Покійному християнські вартости допомагали глядати в кожній людині добра. Вшитки страни з політичного житя Польщі віддали йому чест. Ми тіж як меншина повини пам’ятати, што для нас будував Польщу без ненависти і смотріня на історію лем під оглядом глядана ворогів. Вчив прощення і надії, што можна разом збудувати Європу, а історія повинна вчити, як не повторяти

блудів. Коли в тім році Тадеуш Мазовецкі брав участ в польско — українським поєднаню в річницю волинської трагедії в Варшаві в церкві Василянів, то іщи раз засвідчив потребу пробачиня для добра і розвитку польского і українського народу. Він вчив Польщу толеранції і пошани для нас. Але не лем за того повинни зме бити му вдячни. В 1992-1995 роках Тадеуш Мазовецкі бив головним представником ООН (ONZ) в колишній Югославії. Провадив місію, яка мала закінчити війну на Балканах. Тота війна принесла понад 100 тис. жертв, а понад 2 млн. люди стратили цілий доробок житя. На Балканах жиють тіж русини-українці, яки відчули тоту жорстоку війну. Їх вікове проживаня на Балканах почалося в середині XVIII віку (1745-1768), коли з Закарпатя та Пряшівщини (сучасна східна Словаччина) пришли осадники та оселилися в Бачці в Войводіні. Принесли свою мову, віру і свідоміст, што сут русинами. Коли скасувано Запорозку Січ в 1775 році, част козаків перенеслася до своїх братів русинів і разом почали жити. Коли почало бракувати землі, тоти русини з-під Карпат та Дніпра переїхали до Срему та Славонії (гнесня Сербія). Але то не бив кінець засеління Балкан нашими людами. В 1878 році Габсбурзьке цісарство оселят там русинів з Галичини та Північної Буковини і кус з Закарпатя. Найвеце в Боснії в 1890 — 1898 роках. Процес тот триває до I світової війни, вшитки чуються русинами. В 1919 році русини (але юж появляться і назва “українці”, котру вносит молоде покоління, штоб єднатися з українцями з центральної та східної України) проголошуют Західно-Українську Народну Республіку во Львові (яка сягат Галичини та Північної Буковини). Она не існує довго і творит наступну еміграцію на Балкани. Емігранти вживають давну назву русини, але частіше ближшу їм нову назву — українц. Тота еміграція юж є українська, принята на Балканах як своя - русинська, бо люде чули єдніст мови, традиції та віри. Вшитки тоти етапи еміграції наших русинів-українців вказуют, што Балкани сут земльою, де до гнеска жиє наша мова і культура.

Тадеуш Мазовецкі своїм працьом на Балканах ратував тіж світ наших братів. Коли оціняме шлях житя покійного, не забивайме, што ми повинни бити му вдячни не лем за спокійне і розумне перепроваджіння змін в Польщі, а тіж за мирну місію на Балканах, котра принесла спокій для регіону і для наших братів русинів-українців.

Вічная Вам пам’ят, пане Тадеушу!

Адам Вєв’юрка

Лемківська хроніка

вересень

07.09. **Любін.** При греко-католицькій церкві апостолів Петра и Павла одбився з'їзд жінок.

25.09. **Горлиці.** Лемківська освітня фундація ім. І. Криницького приділила в першому семестрі 2013-2014 навчального року 8 стипендій для здібної лемківської молоді.

жовтень

12.10. **Горлиці.** Вернісаж. Центр культури ім. Б.І. Антонича гостив учасників XIII Лемківського Єрусалима.

16-17.10. **Дрезно.** Лігницькі меншини брали участь в конференції, організованій през лянд Саксонії. ОЛ представляв Адам Вев'юрка.

20.10. **Лігниця.** Лігницький Комплекс загально-освітніх шкіл ім. Б.-І. Антонича обходив 56 річницю свого існування.

25.10. **Горлиці.** Учні 2-ої гімназії з Одеси гостили в Центрі культури ім. Б.І. Антонича. Спільні концертували тіж з лемківським "Ручайом" в Горлицькому домі вчителя в рамках міжнародної програми обміну молоді.

26.10. **Гладишів.** ОЛ при співпраці з Всеукраїнським товариством "Лемківщина" організувало XI Антоничеві Дні в Гладишівській початковій школі з наміром інтеграції наших діти. Для понад 50 учнів з західної Лемківщини и Монастириск вчителі, оддани лемківській справі, приготували різноманітні конкурси, варшати, рекреаційні конкурсії, а на кінець забаву.

26.10. **Краків.** Молодий енергійний Гурток ОЛ в Кракові організував танцювальну забаву для студентів Крака в ритми гурту "Бур'ян".

27.10. **Панкна.** Миряне Ропиці Руской, Маластова и Панкной організували Кермеш Пр. Параскеви. Під час кермешової гостини виступили дитячі лемківські ансамблі: "Гречні фрайрки" з Монастириск (Україна) и "Лемківський перстеник" з Гладишова.

листопад

07.11. **Горлиці.** В Міській бібліотеці показано фільм про консервацію церковних стародруків, а тіж виставу, яка документує консерваторські праці, проваджені з ініціативи о. др Романа Дубеца.

08.11. **Олава.** Учасники XIII Лемківського Єрусалима в Олавському центрі культури презентували свій творчий лемківський мистецький доробок.

09.11. **Лігниця.** Гурток ОЛ в Лігници організував танцювальну забаву для ок. 400 гості. Щасливі переможці нічної лютереї поїхали до Брюкселі.

10.11. **Горлиці.** Центр культури ім. Б.-І. Антонича в рамках "Спіткань з Лемківщином" організував зустріч з істориком проф. др габ. Богданом Гальчаком на тему "Найдавніша історія лемків на основі історичних джерел"

15.11. **Горлиці.** Центр культури ім. Б.-І. Антонича організував виставку малярських праць горлицької Ізабелі Табор.

21.11. **Смерековец.** В церкві св. Архангела Михаїла о.Ярослав Чухта одправив празничну Літургію. Вірним з Гладишова, Смереківця и Регетьова присвячат ідея бодай раз до рока помолитися в тій муруваній церкві, близнячо подібній до церкви маластівської.

21.11. **Київ.** Протести проунійних прихильників перешли в загальноукраїнську революцію. В грудні ОЛ моральні и матеріальні підтримало Київський Євромайдан.

23.11. **Вроцлав.** На конкурс «Рідна мова» з'їхалося понад 40 учасників, серед яких би́ли діти і молодь Лігници, Катовиц і Вроцлава.

грудень

03.12. **Варшава.** Члени Президії ОЛ Ш.Гладик и Ш.Клапик спіткалися з заступником Міністра охорони середовища Я. Залеским в справі звороту лісів.

07.12. **Горлиці.** Члени Головної управи ОЛ під час статутного засідання підсумували 2013 рік и оббесідували стратегію праці ОЛ в наступнім році.

07.12. **Горлиці.** Центр культури ім. Б.-І. Антонича в рамках "Спіткань з Лемківщином" організував проєкцію фільмів "Етнічних кліматів" під назвом "Зимове кіно".

14.12. **Луги.** Учасники XIII Лемківського Єрусалима в вежі "Лемко-Товар" презентували свій поплєнеровий творчий лемківський доробок.

18.12. **Варшава.** Одбилося засідання Спільної комісії уряду і національних та етнічних меншин, на котрим оцінювано признани на 2014 рік гранти.

21.12. **Перемишль.** Блаженніший Святослав висвятив о. митрата Євгена Поповича на владикупомічника Перемиско-Варшавської архієпархії.

22.12. **Панкна.** Гуртки ОЛ в Маластові и Волівці в теплій дерев'яній хижи організували традиційні лемківські вечірки з пряджиньом, дертям пір'я и давніма вечірковима колядами. З повним програмом вечірок виступив колектив "Лемківський перстеник".

(мг)

LEM.ww - вартат заздріти, послухати...

Центр культури ім. Б.-І. Антонича в Горлицях:

- концерти, виставки, дебати, прелекції,
презентації
- Бібліотека ім. Василя, Теофіля и Олександра
Куриллів
- кімната присвячена Б.-І. Антоничу
www.facebook.com/CKAntonycz

Свято лемківской культури "Лемківська ватра"

Ждня, 18-20 липня 2014 р.

www.watrazdynia.pl

Об'єднання лемків

www.lemkounion.republika.pl

Лемківська освітня фундація ім. І. Криницького

www.lemkoeducationfound.republika.pl

Радіо „Кермеш”

Передачі: неділя 22:35 - 23:00

Ведучи: Павлина Цюрик, Роксана Тхір

kermesz@radiokrakow.pl

www.radiokrakow.pl

Радіо „Скриня”

Передачі: четвер 19:05 - 20:00

Ведучи: Івона Пентак, Ольга Галабуд

skrynia@radio.rzeszow.pl

www.radio.rzeszow.pl/media-box

Радіо „Радіо лемко”

www.radio-lemko.pl

„Лемколянд” - байки, гри, малюванки

www.lemkoland.com

Комплекс загальноосвітніх шкіл № 4

у Лігниці ім. Б.-І. Антонича

www.zso4legnica.pl

Комплекс загальноосвітніх шкіл № 2

у Перемишлі ім. М. Шашкевича

www.szazsk.edu.pl

Світова федерація

українських-лемківських об'єднань

www.sfulo.com

Передплата „Ватри”

Ціна одного примірника 3 зл. + 1,60 зл. поштової оплати в Польщі.

Річна передплата 4 x 3 зл. + 6,40 зл. (кошти пересилки) = **18,40 зл.**

Від закордонної пересилки однієї „Ватри” поштова оплата - **9 зл.**

Річна закордонна передплата 4 x 3 зл. + 36,00 зл. (кошти пересилки) = **48,00 зл.**

Передплату замовляти за адресою Редакції. Вплати просимо пересилати на банківський рахунок:

Zarząd Główny Zjednoczenia Łemków

BANK PEKAO SA: nr konta 83-1240-5110-1111-0000-5207-8745

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Administracji i Cyfryzacji

Bудає / Wydaje

ZJEDNOCZENIE ŁEMKÓW

Zarząd Główny

ul. Jagielly 2, 38-300 Gorlice; tel./fax 18 35 32 906

www.lemkounion.republika.pl; lemkounion@poczta.onet.pl

„Ватра” зима 2014 (84)

Редагує колегія

❖ Вікторія ГОЙСАК в. о. головного редактора ❖ дизайн Еміль ГОЙСАК ❖

❖ Адам ВСВ'ЮРКА редактор на Західні Землі e-mail: adamwiew@wp.pl ❖

❖❖❖

Технічне оформлення

FHU „LEBO” Gorlice, tel. 18 35 37 877; Drukarnia „Kwadrat” Nowy Sącz

❖❖❖

Adres Redakcji

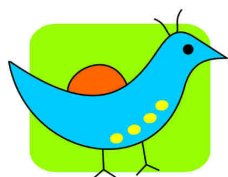
ul. Dworzysko 5, 38-300 Gorlice, e-mail: redakcja.watra@interia.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skrótów oraz korektę językową nadesłanych tekstów. Redakcja nie odpowiada za treść materiałów pozaredakcyjnych, nie zawsze zgodnych z jej poglądami.

Ватра

watradynia.pl
Лемківск@ ватра в Ждзині
18-20.07.2014

lemkoland
www.lemkoland.com

Блог: [www](http://makelifelemko.blogspot.com)

Міля и Марія на своїм блогу:
<http://makelifelemko.blogspot.com>
пропонують нам смачну кухню и все оригінальну моду

А може кус кускусу?

Склад:
половина опакування каші кускус, цукіня,
2 паприки, баклажан, помідорки *cherry*,
базилія, розмарин, сир фета або жовтий
костка бульйонова, олива з оливок

1. Паприку, цукіню, баклажан кроїме, а помідорки лишаме в цілості. Ярини вкладаме на бляшці до пеца і грілюеме.
2. Кашу всипуеме до начиння і заливаме горячим бульйоном. Чекаме 10 мин., аж набере води і аж товди мішаме відельцьом.
3. В мисці на перемін ідут варстви кускусу, ярин і сира (фети або жовтого). Стінки миски кропиме оливом.

Додатки - торби, торебки, черевички, керпці, а передо
вшитким - ТЕБЕТІВКИ!

НАДІЯ є лем і тільки коли НАДІЯ ГРАЄ!

Запрошуємо
на забаву
до Лігниці

22 лютого 2014 р.

БУДЬМО!

Резервація:

Юрій 508 374 330

Маргарета 694 467 196

Адам 609 651 536

Ксеня 663 772 888

Організатори :

Об'єднання українців у Польщі

